

»Hoj! Na pomoč komandantovi kaverni!«

Kakor nevihta so pridrveli tja, se zagozdili v gnečo, ki je metala bombe in granate v vhod. Mlad Italijan se je z revolverjem v roki obrnil proti Tonku. Ta je pridrvel, mu ga zbil iz rok in zamahnil s kopitom po njem. Italijanček, za vratom rdeč ko čížek, ga je prestra-

šeno pogledal, tiha prošnja je zažarela v njegovih očeh, bolest in brezmejen strah sta se začrtala v njegova lica. Hripavo je zakričal:

»Mamma mia! Mamma mia!«

Nikdar več je ni videl. Pred kaverno je obležal z razklano glavo. Napad je bil odbit, Tonek slavljen in predlagan za veliko srebrno medaljo...

(Dalje prihodnjič.)

Franjo Čiček

Zgodbe o Tijeku Kijeku

9. Tijek uči voziti grajsko kobilo

Grof je imel med drugimi tudi mlado žrebico Cilo. Cila je bila čedna triletna kobila, le to napako je imela, da je pri kovanju metala dedce po tleh in da je vprežena v voz kaj rada zavila s ceste na vsako dvorišče, ki je bilo odprto.

Prigodilo se je nekoč, da je vozil s Cilo grajski kočijaž grofa v mesto. Ko vozita skozi vas in prideta do neke hiše, kjer so baš obhajali gostijo, zavije Cila urno skozi odprto in okrašeno dvorišče med svate. Svatje so osup-

nili, menceč, da se je pripeljal grof na gostijo, čeprav ga niso vabili. Toda v krvi jim je bila stara slovenska gostoljubnost in starešina ter ženin sta z velikimi pokloni vabila in vlekla grofa za mizo, akoravno je ta nekaj besedičil o navihani mrhi in neumnem kočijažu.

Reč se je tako končala, da je grof proti svoji volji in veselju ostal nekaj časa med svati v veliko radost Cile in še v večjo radost kočijaža, ki je med tem urno praznil kozarce.

Z veliko jezo je nato ukazal grof voziti nazaj v grad in kočijaža sploh ni več pogledal. Svatje pa so bili sedaj

še bolj prepričani, da se je nalašč pripeljal na njihovo gostijo, čeprav ima sam doma dovolj jesti in piti, samo da je tukaj zastoj nasitil in napojil svojega kočijaža.

O tem dogodku je tudi zvedel Tijek. Ko je grof renčaje odšel v svoje sobe, je stopil h kočijažu, ki je ves obupan in preplašen stal pri hlevu, ter mu rekel:

Nič se ne boj in poslušaj me! Takoj zopet skrivaj napreži Cilo. Peljem se s teboj in jo naučim, da ne bo nikoli več zavijala na tuja dvorišča.«

Kočijaž je sicer nezaupno motril nekaj časa Tijeka. V strahu pa, da se mu v bodoče zopet pripeti kaj sličnega in da še izgubi službo, je privolil.

Na skrivaj se torej odpeljeta Tijek in kočijaž zopet proti vasi. Tu pa skoči Tijek z voza in brez vsakega pojasnila teče urno v hišo k svatom in godcem. Le to še naroči kočijažu, naj čez četrte ure v naglem diru privozi za njim mimo hiše. Na svatbi so Tijeka dobro pogostili, vedoč, da včasih zagode grofu kakšno žaltavo.

Ko preteče četrte ure, vzame Tijek velikansko brezovo metlo in se skrrije za plot. Kočijaž je čakal med tem časom pred vasjo, ker ni vedel kaj počenja Tijek, in je ob določenem času pognal. V tem hipu pa pride za njim sam gospod grof, ki je opazil, kako sta izgubila Tijek in kočijaž z vozom. Oči so mu kar bliskale in brada se mu je tresla. Kočijaž je prebledel kakor stena, vendar pa je imel še toliko poguma, da je urno razložil grofu namen voznje.

Ko je spoznal grof, da imata dobro voljo, odpraviti Cili njeno napako, se je potolažil in celo sam prisedel na voz, da vidi uspeh Tijekovega pouka.

Kočijaž požene v dir. Ko privozita do omenjenega dvorišča, kjer se vesele svatje, hoče kobila zopet zaviti med nje. V tem trenutku pa plane izza plota Tijek in lopne z metlo kobilo z vso silo po glavi. Učinek je bil imeniten. Kobila se Tijeka nazarensko prestraši, potegne na drugo stran in hop — preko potoka. Kočijaž in grof sta seve pri tem nenavadnem poskoku zletela z voza naravnost v vodo. Hujše nesreče ni bilo. Pač pa sta Tijek in kočijaž tisto noč pihala kašo.

Na svatovščini se je zabava podvojila in še dolgo potem so govorili,

kako se je grof kopal pred svati. Cilo pa je potlej res srečala pamet. Zato se je grof kmalu spet sprijaznil s Tijekom in kočijažem.

10. Tijek z mrtvim hlapcem

Nekoč se je zgodilo, da je grajski hlapec Urh, ki je silno rad jedel in bil še vedno lačen, nenadoma umrl. Zvečer sta s Tijekom pospravljala po hlevu, kar nenadoma Urha zadene kap, zvrne se po tleh in bilo je po njem.

»Kaj bi sedaj na noč z njim?« si misli Tijek.

»Ali ni mogel, nespamet, podnevi umreti, če je že hotel?« A hitro jo pogrunta. Napreže kočijo, naloži Urha na voz in hajd z njim dolj na farno pokopališče. Tam ga zanese pred mrtvašnico in ga lepo posadi pred vrata.

»Noter ga ne morem, ker so vrata zaklenjena, pa saj ne bo ušel,« modruje Tijek in se odpravi domov.

Drugi dan je bila nedelja. Že na vse zgodaj so prihajale pobožne ženice k prvi maši. Ker pa drži cesta tik mimo mrtvašnice, so kajpada opazile čudnega gosta, sedečega pred mrtvašnico. Strah in groza sta jim stopila v kosti in mozeg. Urnih krač so jo udrle nazaj in naprej in v kratkem se je pomikala pravcata procesija, na čelu ji najpogumnejši, pred pokopališče. Tam so oddalec opazovali mrtvega Urha in eden ga je spoznal.

»To je pa Urh z graščine,« vikne.

»Saj res. Bržčas se ga je sinoči nalezel, pa ni vedel, kod kolovrati, in je tukaj zaspal,« so modrovali ljudje. Hipoma jih je minil strah in pristopili so bliže.

»He, Urh, nadloga pijana, vstani!« so kričali nanj. Toda Urh se ni ganil. Nekdo ga je potresel za rame. Tedaj pa se Urh zavalil po tleh. Sedaj so spoznali, da je res mrtev. Hitro je skočilo nekaj možakov k župniku, potem so spravili Urha v mrtvašnico in ga naslednji dan pokopali.

Tijek pa je razlagal pogrebem takole: »V soboto zvečer si je Urh zaželel, da bi umrl, ker je bil od sile lačen. Šel je na pokopališče, sedel pred mrtvašnico, priporočil dušo Bogu in izdihnil. Amen. Če vam je, ljudje božji, slabo na svetu, napravite tudi vi tako!«

Ali se je kdo ravnal po Tijekovem nasvetu, nam ni znano. On sam se ni.

(Dalje prihodnjč.)